

Is een complete e-reset van de zorg nodig?

20 januari 2021

De gezondheidszorg moet de medische gevolgen maar zien op te vangen. Zij krijgt een tsunami van patiënten en zorgbehoevenden over zich heen en loopt op haar laatste zwaar overvraagde en uitgeputte benen. Moeten wij dit als zorg gewoon laten gebeuren? Of wordt het tijd voor een compleet andere benadering van de publieke gezondheid en medische aanpak? Daarbij komt steeds meer de roep om een complete ommezwaai [met behulp van e-health](#): de e-reset.

Een 'helse spagaat'

De curatieve gezondheidszorg verkeert in een overvragende crisis. Een vloedgolf van met het SARS-CoV-2 besmette patiënten. De dagelijkse acute en noodzakelijke zorg staat onder druk. Huisartsen zien zich geconfronteerd met vastlopende zorg voor hun behoeftige cliënten. En de thuis- en verpleeghuiszorg piept en kraakt..

Er ontstaat op meerdere vlakken een soort 'helse spagaat'. Wie krijgt nu nog wel of niet de nodige zorg? Natuurlijk is het een ware beroepsvervulling om de ernstig zieken voor de poorten van de hel weg te slepen. Maar kan de zorg niet beter op preventief gaan inzetten om herhaling te voorkomen? En waar blijft de medische invloed op de politiek en economie? Mogen de daarbij betrokken partijen nog wel vrijelijk hun gang gaan?

Zoals gezegd wordt er nog erger verwacht met nieuwe pandemieën, klimaatrampen en het inzetten van gezondheid als een machts- en geopolitiek wapen. Blijven de medische stand en gezondheidszorg daar lijdzaam bij toekijken of wordt het op de barricaden? E-health biedt tal van mogelijkheden om het tij te keren. Lees bijvoorbeeld het rapport van de Europese

Commissie '[Redesigning health for Europe 2020](#)'.

Preventie

Een belangrijke reset is de omslag van de nadruk op curatief naar preventief. Dat strookt niet met de oude verdienmodellen (betaald per verrichting) in de zorg en het geheel laten vallen onder de persoonlijke levensvrijheid van cliënten. Het oude verdienmodel wordt echter onbetaalbaar en valt maatschappelijk ook niet meer te verkopen.

Preventie levert vele jaren extra gezondheid (ook in leeftijd) en welbevinden op, plus een enorme kostenbesparing. Preventie zoals een gezonde leefstijl, vaccineren, verbeterde hygiëne en aanpak van milieuverontreiniging.

Wearables, health-apps, nanotechnologie, correctie van DNA, AI, geavanceerde monitoring en [voorspellende onderzoekstechnologie](#) hebben hun sporen al verdiend. Personal Health met het tijdig opsporen van (genetische) afwijkingen, medicatie, behandelen en transport op persoonlijk maat vormt in een vroegtijdig stadium een belangrijke winstpakker. Voorspellende modellen maken preventieve maatregelen mogelijk.

Relatief nieuw zijn de aanpak van klimaat, lucht-, bodem- en waterverontreiniging, van oprukkende - onder meer tropische - zoönosen (infectie van dier op mens) en een gezonde inrichting van de leefomgeving. Daarbij wordt de gezondheidszorg steeds meer gehoord en in de wetgeving meegenomen. Het is echter vaak nog slechts een druppel op de gloeiende gezondheidsplaat.

Beeldvorming

Een belangrijke krachtige mogelijkheid van e-health, ICT plus AI is het visualiseren van beeldvorming van hoe processen zich ontwikkelen en onderling met elkaar verbonden zijn. Te vaak wordt er slechts naar één aspect en niet het totale plaatje gekeken. Dat leidt dan tot het dweilen met de kraan open.

Je hoeft niemand uit te leggen dat slechte luchtkwaliteit met veel fijnstof per jaar goed is voor zo'n miljoen ziektegevallen (longaandoeningen, hoge bloeddruk, allergieën, hart & vaatproblemen), 160.000 spoedopnamen en 12.000 gevallen van vroegtijdig overlijden. Verbeter de luchtkwaliteit en je ziet de morbiditeit en mortaliteit snel dalen.

Maar de oorzaken van de slechte luchtkwaliteit liggen op veel terreinen. Van uitstoot door verkeer, industrie en landbouw tot slechte ventilatie, woningbouw en onvoldoende groenvoorziening. Knoop dat eens allemaal overzichtelijk aan elkaar.

En wat gebeurt er als je aan een bepaalde knop van dit systeem van communicerende gezondheidsvaten draait? [Geografische Patiënten Informatiesystemen](#), algoritmen en levende visuele modellen kunnen dit inzichtelijk maken. Directe inzichtelijke terugkoppeling noopt tot passende interventie(s). Met VR/AR en touch-techniek is het zelfs mogelijk om de veranderende processen zelf te beleven en aan te raken.

Nieuwe pandemieën

Het ziet er naar uit dat corona endemisch wordt. Nieuwe varianten zullen op hun kans wachten. Het tijdig in kaart brengen, het DNA-type analyseren en tijdig vaccineren en medisch behandelen kan de gevolgen binnen de perken houden.

De omstandigheden waaronder nieuwe pandemieën kunnen ontstaan, zijn in 130 jaar nog altijd niet afdoende veranderd. Megaveeteelt, ongecontroleerde bevolkingsconcentraties, armoede, reislust en pas ingrijpen als besmettingen toeslaan, zijn koren op de molen van virussen, bacteriën en zoönosen. Die [muteren in de voor hun ideale omstandigheden](#) vrolijk door.

Zonder een complete door e-health en ICT ondersteunde maatschappelijke reset zijn wij daar echt niet in de zomer van 2021 vanaf. Het beleid hierin moet dringend en totaal herzien worden. Dat vergt een gezamenlijke doordachte globale aanpak, niet meer iedereen voor zich.

Van surveillance naar anticipatie

De traditionele werkwijze van de geneeskunde was: vindt een passende kuur voor een kwaal. In geval van een dreigende epidemie, hoge kosten bij het niet tijdig aanpakken van een ziekte of beperking en een belangrijke winst in gezonde levensjaren wordt daar de (preventieve) screening aan toegevoegd.

Het is echter veel zinvoller om al van te voren op nieuwe te verwachten ziekten en aandoeningen [te anticiperen](#). Bijvoorbeeld welke virusuitbraak is de volgende? Welke immuunreacties zijn al van te voren te triggeren om infecties en besmettingen tegen te gaan. AI-virusscanners; reparatie van DNA vooraf (Crispr Cas). De mens meer bestand maken tegen klimaatveranderingen en chemische belasting uit het milieu. AI en machinelere kijken al flink vooruit bij gezondheidsprocessen. Behandeling op nanoniveau begint gemeengoed te worden. Een echte e-set van voorkomen is beter dan genezen.

Van de 3 P's naar PDE

Bij duurzaamheid staat het verband tussen People, Planet en Profit centraal als onderling communicerend ecosysteem. Die moeten er samen uitkomen om onze aarde te behouden (De Onbewoonbare Aarde, David Wallace-Wells).

Bij de geneeskunde gaat het daarbij om patiënt, dokter en aanbieder van behandeling(en). Voor een reset wordt een [Patient Drive Ecosysteem \(PDE\)](#) voorgesteld. Hierbij staat het gezond houden en adequaat behandelen onder de regie van de patiënt / cliënt centraal. De kwaliteit van leven, de eigen verantwoordelijkheid en belasting van de maatschappij zijn leidend.

Het veranderende klimaat

De volgende rampen die de mensheid gaan treffen zijn van klimatologische en milieu-oorsprong. Het opwarmen van de aarde, hitte, droogte, oprukkende tropische ziekten, armoede, ongelijke gezondheid, klimaatvluchtelingen, afname van de biodiversiteit, luchtverontreiniging en minder groen: het bedreigt onze gezondheid en welbevinden.

De neiging naar facet- en ad random beleid om het totaalplaatje niet onder de ogen te zien en kosten te beperken, slaan straks als een boemerang terug. Het bestaan van de mensheid en natuur in de huidige vorm komt in gevaar. Uiteindelijk worden we geconfronteerd met gigantische gezondheidsproblemen en kosten die tot vijfmaal het beschikbare wereldbudget kunnen bedragen (De Onbewoonbare Aarde).

Dit is niet alleen een zaak van de politiek en andere wetenschappers. Medische en gezondheidsdeskundigen moeten aandringen op een [totale maatschappelijke reset](#) voor het te laat is. De e-techniek kan onze problemen oplossen, maar dan moeten wij er nu wel aan beginnen. Het is vijf seconden voor 12.

Politiek

Gezondheid en politiek hebben regelmatig een moeizame verhouding. Het gaat om veel begrotingsgeld in de zorg, machtsposities en verschil van inzicht. Regeringen zijn geneigd om hard te lopen bij calamiteiten zoals pandemieën maar niet bij de preventie ervan. Dreigt er een crisis of ramp, dan zijn alle ogen gericht op de zorg en wat de kiezers er van vinden. Een e-reset bij de aanpak van de volksgezondheid en een klimaat-apocalypse is echter andere koek.

Een ernstige dreiging vormt [machts- en geopolitiek](#) op basis van handel in gezondheid. Wie krijgt tijdig vaccins? Wie krijgen toegang tot broodnodige voorzieningen? Zo stelt corona de internationale machtsverhoudingen scherp. Zulke beslissingen horen in medische handen en niet die van populistten. Hier is een reset nodig voor het bevorderen van samenwerking voor maatschappelijk verantwoord resultaat. e-health en ICT maken zichtbaar waar het in essentie omdraait.

Een stem bij milieu en klimaat

Omgevingswetten en Milieu Effect Reportages ([MERs](#)) hebben op papier veel macht. In de praktijk loopt het vaak anders en duwen gemeenten schijnbare groene plannen door voor bijvoorbeeld geld opleverende distributiecentra. Er wordt geschermd met zonnepanelen en elektrische vrachtwagens. De bijkomende scheepvaartbewegingen met teerstoken vrachtschepen, fijnstof veroorzakende elektrische vrachtwagens, worden in de MER echter niet goed meegenomen, en de GGD wordt er voor de gezondheidseffecten vaak te laat bijgehaald.

Dat moeten wij gewoon niet meer willen. De gezondheid moet echt een zwaarwegend argument en onderbouwd door slimme data en visualisering worden. AI kan alle gevolgen bij de communicerende vaten doeltreffend uitrekenen.

De roaring twenties

Na de Spaanse Griep en Eerste Wereldoorlog kwamen de Roaring Twenties. Een tijdperk van intermenselijke waardering, aandacht voor de sociale maatschappij, omgeving, techniek en kunst. Niet alleen het vrije individu maar ook de gemeenschap centraal stellen. Helaas volgende op deze periode van bloei een grote economische crisis en WO2.

Na de corona-ellende worden een nieuwe [Roaring Twenties](#) verwacht. Een prima gelegenheid om met e-health en ICT nu echt door te pakken met de broodnodige e-reset van de gezondheid

in een nieuwe maatschappij. We kunnen het tij nu nog keren voordat een nog ergere hausse van ontwrichtende crisissen op ons neerdaalt. Gezondheidszorg, grijp uw reset-kans voordat alles straks weer bij het oude blijft! Laten wij met een complete e-reset beter uit de crisis komen als dan daarvoor.